

SOMMARINVENTERING AV HAVSÖRN VID PLANERAD VINDPARK SIKSBERGET, SMEDJEBACKENS KOMMUN

UNDERLAG TILL ANSÖKAN OM VINDKRAFTSETABLERING

Naturcentrum AB
2023-11-10

Uppdragsgivare

SR Energy AB

Uppdragsgivarens kontaktperson

Hanna Rydhed

Tel. 031-855 398

hanna.rydhed@srenergy.se

Uppdragstagare

Naturcentrum AB

Västanvindsgatan 8

444 30 Stenungsund

Tel. 010-220 12 00

ncab@naturcentrum.se

Projektorganisation

Naturcentrums projektnummer: 3830

Projektledare: Andreas Malmqvist

Tel. 010-220 12 05

andreas.malmqvist@naturcentrum.se

Inventering:

Tomas Carlberg: Ornitolog och zoöekolog med mer än 50 års erfarenhet av fågelstudier. Har under senare år arbetat professionellt med inventeringar och andra utredningar av fåglar.

Johan Sandström: Ornitolog med mer än 35 års erfarenhet. Har under säsong arbetat professionellt med fågelkarteringar av olika typer, bland annat vindkraftsrelaterade uppdrag, sedan 2011.

Nils-Arne Thunell: Ornitolog med cirka 40 års erfarenhet av fältinventering av fåglar. Har även tidigare inventerat fåglar i vindkraftssammanhang.

PM: Andreas Malmqvist

Granskning: Sara Elg

Kartmaterial

©Lantmäteriet

Omslagsbild

(Foto Johan Sandström).

Foton i rapporten

©Naturcentrum, samtliga foton har tagits i samband med inventeringen.

Denna rapport bör citeras

Malmqvist, A., Carlberg, T., Sandström, J. och Thunell N. -A. 2023. Sommarinventering av havsörn vid planerad vindpark Siksberget, Smedjebackens kommun. Naturcentrum AB på uppdrag av SR Energy AB. PM 8 sid.

Innehåll

Uppdrag	4
Inventeringsområdet.....	4
Metodik.....	4
Resultat	5
Havsörn	5
Fiskgjuse.....	5
Bivråk	6
Sammanfattande resultat	8
Referenser	8

Uppdrag

På uppdrag av SR Energy AB har Naturcentrum genomfört en kompletterande inventering av havsörn vid den planerade vindparken Siksberget i Smedjebackens kommun. Inventeringen har efterfrågats av Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen i Dalarnas län (Ärendebeteckning 551-5098-2023). Syftet med inventeringen har varit att eftersöka örnar och om möjligt även boplatser inom och kring den planerade parken då det tidigare observerats spelflygande/parflygande havsörnar (Bergström & Nettelblatt 2023).

Inventeringsområdet

Projektområdet är beläget cirka 9 km nordväst om Smedjebacken och utgörs av ett barrskogsdominerat och kraftigt kuperat skogslandskap med inslag av lövskog, våtmarker och vattendrag. Flera mindre sjöar omger projektområdet. Inventeringsområdet utgörs i första hand av projektområdet men även angränsande marker upp till 3 km runt om.

Metodik

Information om områdets fågelfauna har framför allt inhämtats från tidigare genomförd fågelinventering (Bergström & Nettelblatt 2023). Uppgifter om bra observationsplatser, lämpliga vägar och fågellivet i området har också inhämtats från lokala ornitologer från den lokala ornitologiska föreningen.

Från fem lämpliga observationsplatser (Figur 1) med god utsikt över och kring den planerade vindparken har området inventerats fem dagar under perioden 27 juni till 11 juli 2023 (Tabell 1). Utöver havsörn har andra vindkraftskänsliga fågelarter enligt Vindval (Rydell m fl 2017) noterats i de fall de har påträffats vid inventeringen.

Den nu genomförda inventeringen omfattar totalt 58,5 persontimmar fördelade under 5 dagar (Tabell 1). Under två av dagarna (9 och 10 juli) inventerades området av två personer samtidigt.

Tabell 1. Inventeringstid och väderförutsättningar.

Datum	Tid	Moln/nederbörd	Vind	Temp, °C	Inventerare
27 juni	08:00–16:00	Klart-halvklart.	Måttlig till frisk i byarna från O	+14–+26	Tomas Carlberg
28 juni	06:00–12:30	Klart	Svag till måttlig från O	+15–+28	Tomas Carlberg
9 juli	07:00–12:30 14:30–16:00	Klart	Måttlig NV vridande till S	+20 – +25	Johan Sandström, Nils-Arne Thunell
10 juli	06:30–13:30 14:30–16:00	Klart, senare växlande molnighet	Måttlig, senare frisk från SO	+21– +26	Johan Sandström, Nils-Arne Thunell

Datum	Tid	Moln/nederbörd	Vind	Temp, °C	Inventerare
11 juli	08:00–14:30	Klart, därefter mulnande	Måttlig till frisk från SO	+21	Johan Sandström

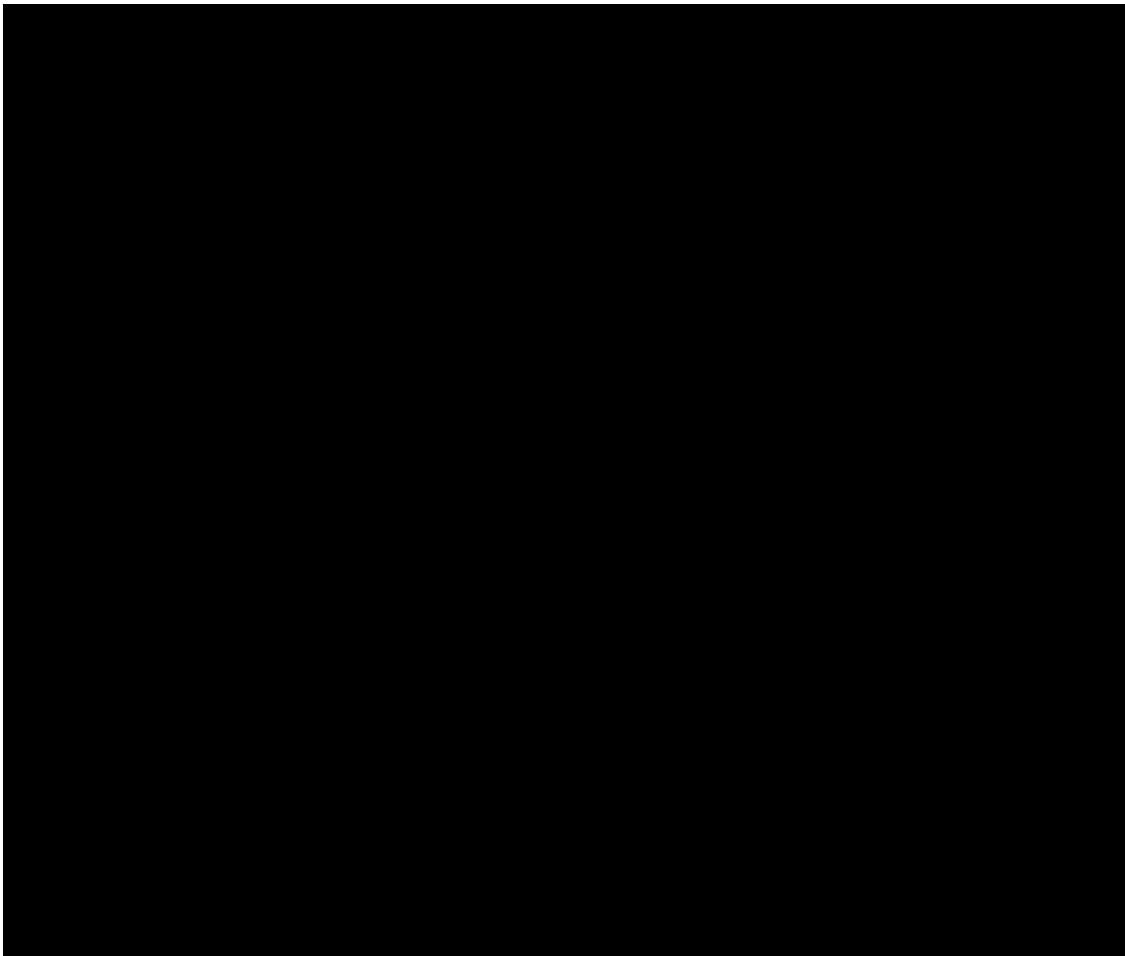
Resultat

Havsörn

Två observationer av havsörn gjordes (Figur 1, Tabell 2), en adult havsörn och en subadult havsörn. Den adulta örnen lyfte från skogen [REDACTED] (punkt 5 i figur 1) och kunde följas när den cirklande på hög höjd [REDACTED]. Följdes tills den försvann, sannolikt flera kilometer [REDACTED]. En subadult noterades mellan [REDACTED] (punkt 6 i figur 1) där den flög aktivt [REDACTED].

Fiskgjuse

Fiskgjuse sågs vid fem tillfällen (Figur 1, Tabell 2). [REDACTED] (punkt 14 i figur 1). Det fanns inga ungar i boet vid observationen. De gamla fiskgjusarna sågs vid två tillfällen flyga med fisk [REDACTED] punkt 12 och 13 i figur 1). Detta är sannolikt det huvudsakliga flygstråket för fiskande gjusar på den aktuella lokalen.

Figur 1. Observationer av havsörn och fiskgjuse i samband med fältinventeringen 2023. För mer information om respektive observation se angivet observationsnummer i tabell 2.

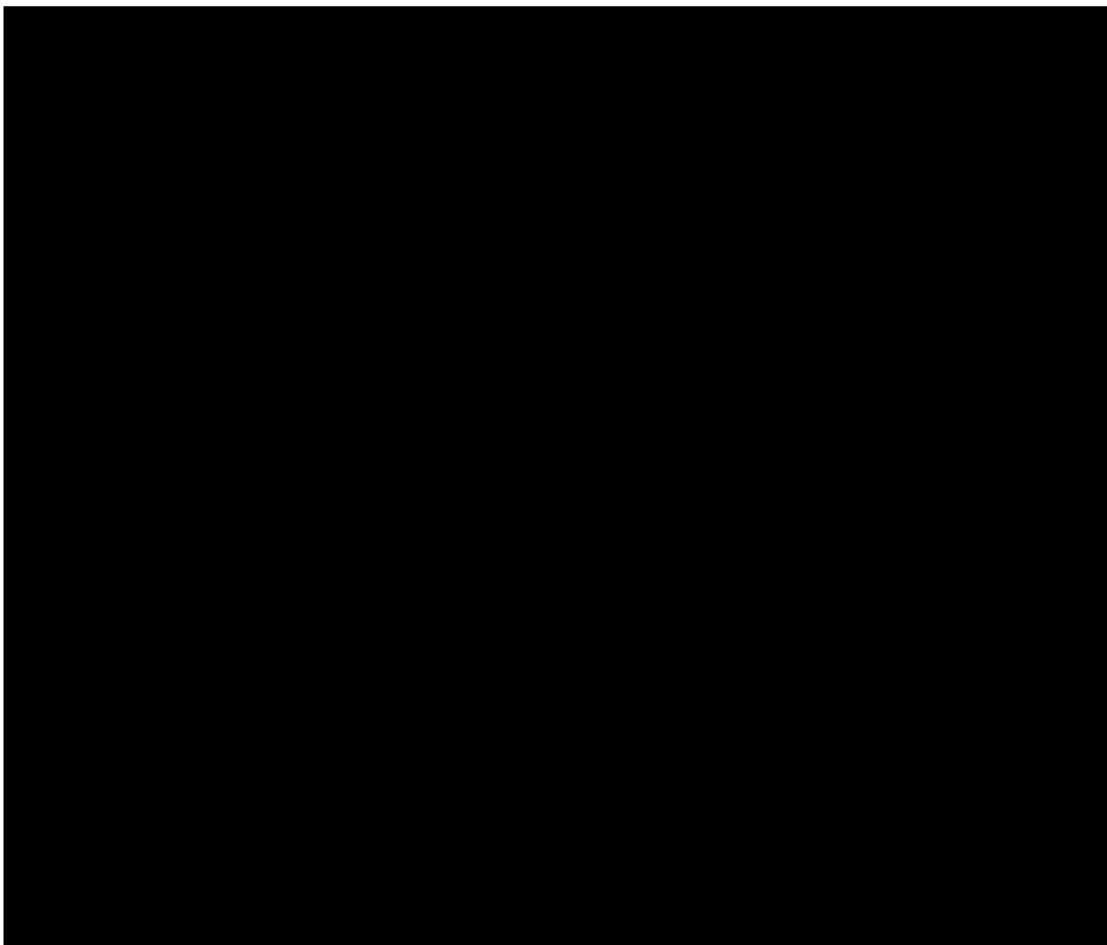
Två observationer av fiskgjuse (punkt 8 och 9 i figur 1) gjordes [REDACTED]

[REDACTED]

Bivråk

Bivråk observerades vid sju tillfällen (Tabell 2, Figur 2). [REDACTED]

[REDACTED] vid pilens slut hos punkt 1 och 3 i figur 2).

Figur 2. Observationer av bivråk vid fältinventeringen 2023. För mer information om respektive observation se angivet observationsnummer i tabell 2.

Tabell 2. Observationsdata. Se även figur 1 och 2.

Datum	Tid	Observation	Kommentar	Observatör
27 juni	13:15–13:18	1. Bivråk adult	[Redacted]	Tomas Carlberg
27 juni	13:47–13:48	2. Bivråk adult	[Redacted]	Tomas Carlberg
28 juni	10:15–10:20	3. Bivråk adult	[Redacted]	Tomas Carlberg
9 juli	09:50–09:55	4. Bivråk adult	[Redacted]	Johan Sandström
9 juli	10:10–10:21	5. Havsoörn adult	[Redacted]	Johan Sandström
9 juli	11:15–11:25	6. Havsoörn subadult	[Redacted]	Nils-Arne Thunell
9 juli	11:17–11:20	7. Bivråk	[Redacted]	Nils-Arne Thunell

Datum	Tid	Observation	Kommentar	Observatör
9 juli	11:18–11:20	8. Fiskgjuse	[REDACTED]	Nils-Arne Thunell
9 juli	17:19–17:22	9. Fiskgjuse adult	[REDACTED]	Johan Sandström,
10 juli	10:20–10:22	10. Bivråk adult	[REDACTED]	Johan Sandström
10 juli	12:40–12:45	11. Bivråk adult	[REDACTED]	Johan Sandström
11 juli	10:40–10:44	12. Fiskgjuse adult	[REDACTED]	Johan Sandström
11 juli	11:53–11:55	13. Fiskgjuse adult	[REDACTED]	Johan Sandström
11 juli	13:55–14:10	14. Fiskgjuse adult	[REDACTED]	Johan Sandström

Sammanfattande resultat

Den aktuella inventeringen har genomförts under en period då havörnsungar normalt är stora och kräver mycket mat från jagande föräldrar. Vid inventeringen observerades en subadult och en adult havsörn. Antalet observationer visar på en låg aktivitet av havsörn i området under inventeringen vilket tyder på att det sannolikt inte funnits något bo med lyckad häckning av havsörn i närområdet under 2023.

Fiskgjuse noterades med ett [REDACTED]. Fiskgjuse med fisk i klorna observerades vid två tillfällen strax [REDACTED] där båda flög i riktning [REDACTED]. Sedan tidigare har vindparken utformats med hänsyn till [REDACTED]. Boplatsen ligger utanför projektområdet, [REDACTED] och därmed bedöms det inte finnas ytterligare behov av skyddsåtgärder i enlighet med rekommendationer i Vindval (Rydell m.fl. 2017).

Bivråk har observerats i området och då främst [REDACTED]. Vid två tillfällen noterades en bivråk gå ner i ungefär samma skogsområde den 27 och 28 juni (punkt 1 och 3, figur 2) vilket skulle kunna tyda på en plats för födosök, boplats eller möjligen någon annan anledning. Det aktuella skogsområdet överblickades där efter väl under två dagar (9–10 juli), från en observationsplats [REDACTED] [REDACTED] (norr om punkt 2 i Figur 2), utan några liknande bivråksobservationer (bivråk som går ner i skogen). Avsaknaden av sådana observationer tyder på att det inte finns någon boplats i det aktuella skogsområdet.

Referenser

Bergström, M. & Nettelblatt, F. (2023). Inventering av rovfåglar, lommar och vadare – Siksberget i Smedjebackens kommun, 2021–2022. Calluna AB.

Rydell, J., Ottvall, R., Pettersson, S. och Green, M. 2017. Vindkraftens effekter på fåglar och fladdermöss – Uppdaterad syntesrapport 2017. Naturvårdsverket rapport nr 6740 maj 2017.